

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลจำปาหวาย อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา

ศักยภาพตำบล

ประเมิน (ก่อน) : ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ประเมิน (หลัง) : ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลจำปาหวายมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 101,875 ไร่ จำนวนประชากรทั้งหมด 8,425 คน ประชาชนส่วนมากในตำบลประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกข้าวและหอมแดง ตลอดทั้งปี ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของตำบล ในสถานการณ์ข้าวปัจจุบันที่ผ่านมาราคาข้าวไทยประสบปัญหาราคาคต่ำมากที่สุดในรอบ 10 ปี ทำให้ราคาข้าวเปลือกปีนี้เริ่มตกตั้งแต่ในเดือนตุลาคม ราคาที่ชาวนาขายได้นั้นถูกลง และยังมีปัญหาความชื้นในข้าวซึ่งปีนี้มีความชื้นสูงถึง 25 - 35 % จากปัญหาราคาข้าวตกต่ำนี้จึงทำให้เกษตรกรมีรายได้เลี้ยงชีพไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ทางคณะ U2T ตำบลจำปาหวายได้คิดหาวิธีเพิ่มมูลค่าข้าวโดยการนำข้าวหักที่มีขายไม่ได้ราคามาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี

กลไกการดำเนินงาน

1. องค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวาย หน่วยงานราชการในพื้นที่ตำบลจำปาหวาย
2. วิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย วิสาหกิจชุมชน(ข้าวน้ำจิ้ม) และกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
3. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
4. สำนักงานเกษตร จังหวัดพะเยา
5. คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
6. คณะทำงานมหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย คณะอาจารย์ และผู้จ้าง U2T

ผลลัพธ์

1. การจ้างงาน (20 อัตรา) ประกอบด้วย
 - บัณฑิตจบใหม่ 10 อัตรา , นักศึกษา 5 อัตรา , ประชาชน 5 อัตรา
2. การพัฒนาทักษะ: 4 ด้าน ประกอบด้วย
 - ทักษะด้านการเงิน (Financial Literacy) , ทักษะด้านสังคม (Social Literacy) , ทักษะด้านดิจิทัล (Digital Literacy) , ทักษะด้านภาษาอังกฤษ (English Literacy)
3. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้นและมีผลิตภัณฑ์ใหม่โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วย
4. การจัดทำข้อมูล Thailand Community Data (TCD) จำนวน 1,066 ข้อมูล

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

จากการที่ลงสำรวจข้อมูลในชุมชนและข้อมูล TP MAP แสดงความต้องการพื้นฐาน 5 มิติตำบลจำปาหวาย อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาพบว่า คนในตำบลมีปัญหาทางด้านรายได้น้อยมากที่สุด

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

จากการลงพื้นที่สำรวจตำบลจำปาหวาย จะเห็นว่าข้าวเต็มเมล็ดกับข้าวก่อนมีราคาที่แตกต่างกันมาก โดยข้าวก่อนขายได้ราคาต่ำกว่าแต่ใช้รับประทานได้เหมือนกัน ทางเราจึงอยากคิดหาวิธีการเพิ่มมูลค่าข้าวก่อนโดยการแปรรูปให้เป็นข้าวที่สำเร็จรูปแบบพรีเจลที่สามารถมาใช้รับประทานได้ง่ายประหยัดเวลา สะดวกสบาย อีกทั้งยังเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกร

กิจกรรมที่ดำเนินการ

ลงสำรวจวิสาหกิจชุมชน, สำรวจความต้องการและปัญหาของเกษตรกร, ลงพื้นที่ดูแปลงข้าว,ลงพื้นที่ดูโรงสีและกระบวนการผลิตข้าว,คัดเมล็ดพันธุ์ข้าว,ปรึกษาอาจารย์คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เกี่ยวกับการแปรรูปข้าว,คัดเลือกส่วนของข้าวที่จะนำมาแปรรูป,เริ่มกระบวนการแปรรูปข้าวโดยกระบวนการพรีเจล (Gelatinization), ทดสอบการขึ้นรูปของข้าวหลังจากผ่านกระบวนการพรีเจล (Gelatinization),ออกแบบบรรจุภัณฑ์, ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกร,ติดตามและรายงานผล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

1. รายได้ที่เพิ่มขึ้น
 - จากราคาข้าวก่อนกิโลกรัมละ 35 บาท ข้าวที่สำเร็จรูปพรีเจลขายได้กิโลกรัมละ 150-200 บาท
 - รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10
 - รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 11,744 (บาท/ปี)
 - รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4,652 (บาท/ครัวเรือน)
2. การเพิ่มผลิตภาพ (productivity)
 - ต้นทุนเท่าเดิม แต่รายได้เพิ่มขึ้น
 - ผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้นจากข้าวก่อน

ผลลัพธ์เชิงสังคม

1. เกิดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
2. เกิดความร่วมมือของกลุ่มองค์กรชุมชนในการพัฒนา กลุ่มเกษตรกรในตำบล เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่าง สมาชิกในกลุ่ม
3. ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์

ข้อเสนอแนะ

- ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนี้
1. ต้องการเครื่อง Drum drier เป็นเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในแปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น ข้าวที่สำเร็จรูปสามารถใช้ได้ทั้งแบบใส่น้ำเย็นและแบบน้ำร้อน โจ๊ก อาหารเสริมแบบซอง ผงแป้งเอนกประสงค์
 2. นำเสนอสินค้าให้กับ 5ร ได้แก่ โรงเรียน โรงเรียน โรงพยาบาล เรือนจำ ร้านอาหาร เพื่อรองรับสินค้า
 3. เครื่องบดปั่นละเอียดสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบของผงข้าวพรีเจลซึ่งสามารถนำไปใช้ประกอบอาหารได้ทุกกลุ่มวัย เช่น อาหารเด็กทารก ผู้ป่วยที่ให้อาหารทางสายยาง

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ โอภาสนันท์

เบอร์ติดต่อ : 08 3580 5179 หน่วยงาน : คณะพยาบาลศาสตร์